

46685

Dr. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince **T.C. Milli Savunma Bakanı Sayın Yaşar GÜLER** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 13.07.2026

Dr. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

Türkiye'nin uzun menzilli hava ve füze savunma ihtiyacının karşılanması gerekçesiyle Rusya Federasyonu'ndan yaklaşık 2,5 milyar dolar bedelle satın aldığı S-400 hava savunma sistemlerinin ilk teslimatı 2019 yılında gerçekleştirilmiştir. Ancak aradan geçen yıllara rağmen S-400 sistemlerinin Türk Silahlı Kuvvetlerinin aktif hava savunma mimarisi içerisinde hangi ölçüde kullanıldığı, sistemlerin operasyonel durumda bulunup bulunmadığı, nerede ve hangi şartlarda muhafaza edildiği kamuoyuna yeterli açıklıkta izah edilmemiştir.

Türkiye'nin S-400 sistemlerini satın almasının ardından ülkemiz, üretim ortağı olduğu F-35 Müşterek Taarruz Uçağı Programı'ndan çıkarılmış; Savunma Sanayii Başkanlığı ve bazı yetkililer hakkında Amerika Birleşik Devletleri tarafından CAATSA yaptırımları uygulanmıştır. Böylece Türkiye, bedelini ödediği hâlde kullanamadığı ifade edilen bir hava savunma sistemiyle karşı karşıya kalırken F-35 uçaklarını teslim alamamış, Türk savunma sanayii şirketleri de F-35 üretim zincirindeki iş paylarını kaybetmiştir.

Son dönemde basına yansıyan haberlerde ise Türkiye'nin yeniden F-35 programına dâhil edilmesi ve CAATSA yaptırımlarının kaldırılması karşılığında S-400 sistemlerinin Rusya'ya geri satılmasının veya üçüncü bir ülkeye devredilmesinin gündemde olduğu ileri sürülmektedir. Millî güvenliğimizi, savunma sanayimizi ve milyarlarca dolarlık kamu kaynağını ilgilendiren bu sürecin bütün yönleriyle şeffaf bir şekilde açıklanması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1. Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan satın aldığı S-400 sistemlerinin füze, radar, komuta kontrol donanımları, eğitim, bakım, lojistik destek ve diğer giderler dâhil olmak üzere toplam maliyeti ne kadardır?
2. S-400 alımı için Rusya Federasyonu'ndan kredi kullanılmış mıdır? Kullanılmışsa kredinin tutarı, faizi, vadesi ve bugüne kadar ödenen toplam miktar nedir?
3. Satın alınan S-400 sistemleri hâlen Türkiye Cumhuriyeti'nin mülkiyetinde ve fiilî kontrolünde midir? Sistemlerin herhangi bir parçası Rusya'ya veya üçüncü bir ülkeye teslim edilmiş midir?

4. S-400 sistemleri tam operasyonel hâle getirilmiş midir? GetirilmiŖse hangi tarihte, hangi bölgede ve ne kadar süreyle aktif görev yapmıŖtır?

5. S-400 sistemleri operasyonel hâle getirilmediyse bunun teknik, askerî, diplomatik ve siyasi gerekçeleri nelerdir?

6. S-400 sistemlerinin kullanılmamasına veya sürekli aktif tutulmamasına iliŖkin alınmıŖ resmî bir karar bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa bu karar hangi kurum tarafından, hangi tarihte alınmıŖtır?

7. Sistemlerin kullanılmadan muhafaza edilmesi nedeniyle bugüne kadar yapılan bakım, koruma, depolama, personel, altyapı ve lojistik harcamalarının toplam tutarı ne kadardır?

8. S-400 sistemleri için kaç Türk Silahlı Kuvvetleri personeline eēitim verilmiŖtir? Bu eēitimlerin Türkiye'ye toplam maliyeti nedir?

9. Alım sürecinde Rusya tarafından teknoloji transferi, ortak üretim veya yerli üretim konusunda hangi taahhütler verilmiŖtir? Bu taahhütlerin hangileri yerine getirilmiŖtir?

10. S-400 tedarik sürecinde sistemlerin NATO hava savunma mimarisiyle uyumlu olmayacaēı ve F-35 programı bakımından sorun oluŖturacaēı yönünde Bakanlıēınıza veya ilgili kamu kurumlarına herhangi bir teknik ya da diplomatik uyarı yapılmıŖ mıdır?

11. Türkiye'nin F-35 programından çıkarılması sonucunda ödemesini yaptıēı ancak teslim alamadıēı uçakların ve diēer program harcamalarının toplam tutarı ne kadardır?

12. F-35 programından çıkarılma nedeniyle Türk savunma sanayii Ŗirketlerinin kaybettiēi mevcut ve muhtemel iŖ hacmi Bakanlıēınızca hesaplanmıŖ mıdır? HesaplanmıŖsa toplam ekonomik kayıp ne kadardır?

13. Türkiye için üretilen ve bedeli denen F-35 uçaklarının mevcut durumu nedir? Bu uçaklar için ödenen bedeller Türkiye'ye iade edilmiŖ midir?

14. S-400 alımı nedeniyle uygulanan CAATSA yaptırımlarının Türk savunma sanayiine, ihracat izinlerine, finansman imkânlarına ve yürütülen savunma projelerine toplam etkisi nedir?

15. S-400 sistemlerinin Rusya'ya geri satılması, üçüncü bir ülkeye devredilmesi, NATO denetiminde muhafaza edilmesi veya Türkiye dıŖında konuŖlandırılması konusunda herhangi bir devletle resmî ya da gayiresmî grŖme yapılmıŖ mıdır?

16. S-400 sistemlerinin satıldıēı veya devredildiēi yönündeki iddialar doēru mudur? Bu konuda imzalanmıŖ bir mutabakat, protokol, szleŖme veya niyet beyanı bulunmakta mıdır?

17. Sistemlerin satılması veya devredilmesi gndemdeyse muhtemel alıcı ülke veya ülkeler hangileridir? SatıŖ bedeli ne kadar olacaktır ve Rusya Federasyonu'ndan gerekli izin alınmıŖ mıdır?

18. S-400 sistemlerinin elden çıkarılması karŖılıēında Türkiye'ye F-35 uaēı verilmesi, F-35 programına yeniden kabul edilmesi veya CAATSA yaptırımlarının kaldırılması konusunda Amerika BirleŖik Devletleri tarafından verilmiŖ yazılı bir güvence bulunmakta mıdır?

19. YaklaŖık 2,5 milyar dolar ödenerek alınan ancak aktif biçimde kullanılmadıēı anlaŖılan sistemlerin satın alınmasında görev alan siyasi ve idari yetkililer hakkında herhangi bir idari inceleme, denetim veya sorumluluk deēerlendirmesi yapılmıŖ mıdır?

20. S-400 sistemlerinin satılması hâlinde, satın alma bedeli ile satıŖ bedeli arasında oluŖacak kamu zararının hesabı yapılmıŖ mıdır? Muhtemel kamu zararının hangi kurum veya kiŖilerden tahsil edilmesi öngörülmektedir?

21. Türkiye'nin uzun menzilli hava ve füze savunma ihtiyaının bugün hangi sistemlerle ve ne ölçüde karŖılandıēı deēerlendirilmektedir? S-400 sistemlerinin kullanılmaması nedeniyle ülkemizin hava savunmasında bir kapasite aıēı bulunmakta mıdır?

22. Türkiye'nin hava savunma ihtiyaının karŖılanması amacıyla Patriot, SAMP/T veya yerli SİPER sistemleri konusunda yürütülen alıŖmaların mevcut durumu nedir?

23. Bakanlıēınız, S-400 alımının Türkiye'nin savunma kapasitesi, F-35 programı, NATO iliŖkileri, savunma sanayii ve kamu maliyesi üzerindeki fayda ve zararlarını ortaya koyan kapsamlı bir etki analizi hazırlamıŖ mıdır? HazırlanmıŖsa bu analiz kamuoyuyla paylaŖılacak mıdır?